

התכנית
לתואר שני
באמנויות

Academy of Arts
and Design
أكاديمية للفنون والتصميم
Jerusalem ירושלים القدس
לאמנות ועיצוב

בצלאל
بتسلايل
Bezalel

שנתון תשפ"ז

* השנתון פונה לכל המגדרים
*ייתכנו עדכונים ותוספות נוספות

תמר ארז רכזת מנהלית
אמיר שרגל אחראי משק ותחזוקה

יוסף קריספל ראש התכנית

הרצל 19, תל אביב-יפו
טלפון: 03-6824082 פקס: 03-5187979
דוא"ל: mfa@bezalel.ac.il

סגל המרצים והמנחים בתכנית תשפ"ז

<i>Daniel Meir</i>	דניאל מאיר	<i>Sharon Balaban</i>	שרון בלבן
<i>Hadas Maor</i>	הדס מאור	<i>Prof. Dor Guez</i>	פרופ' דור גז
<i>Hadas Satt</i>	הדס סט	<i>Orit Ben Shitrit</i>	אורית בן שטרית
<i>Prof. Yehudit Sasportas</i>	פרופ' יהודית סספורטס	<i>Yael Bartana</i>	יעל ברתנא
<i>Eli Petel</i>	אלי פטל	<i>Maya Dunietz</i>	מאיה דוניץ
<i>Jossef Krispel</i>	יוסף קריספל	<i>Manar Zuabi</i>	מנאר זועבי
<i>Gil Marco Shani</i>	גיל מרקו שני	<i>Prof. Sharon Yaari</i>	פרופ' שרון יערי
<i>Gilad Ratman</i>	גלעד רטמן	<i>Nevet Yitzhak</i>	נבט יצחק

מרצים אורחים תשפ"ז

Galit Eilat **גלית אילת**

סגל המרצים בקורסים העיוניים תשפ"ז

<i>Nirith Nelson</i>	נירית נלסון	<i>Eyal Sagui Bizawe</i>	איל שגיא ביזאווי
<i>Vanina Saracino</i>	ונינה סראצינו	<i>Dr. Sara Beninga</i>	ד"ר שרה בנינגה
<i>Dr. Ohad Zehavi</i>	ד"ר אהד זהבי	<i>Dr. Tal Ben Zvi</i>	ד"ר טל בן צבי
<i>Dr. Gal Hertz</i>	ד"ר גל הרץ	<i>Dr. Asher Sela</i>	ד"ר אשר סלה
<i>Dr. David Lewis</i>	ד"ר דייוויד לואיס	<i>Dr. Shaul Setter</i>	ד"ר שאול סתר

אודות התכנית

יצירת אמנות אינה ממחישה מחשבה, היא אחת מצורותיה של המחשבה. היא אינה זקוקה לעוד ידע בלבד, אלא גם לזמן; זמן ליצור, לחשוב, להתנסות, לשחק, להתבונן, להטיל ספק, לשנות כיוון, לבחון מחדש הנחות יסוד ולבנות שפה.

תכנית התואר השני באמנויות מבקשת להעניק לאמניות ולאמנים את הזמן הזה, בו היצירה אינה נמדדת בקצב ייצורה, אלא בעומק השאלות שהיא מעוררת ובאופני החשיבה שהיא מאפשרת. תפקידה של התכנית אינו להציע נוסחאות ליצירה, אלא ליצור את התנאים שבהם עשויה להיוולד יצירה שאינה דומה אלא לעצמה.

התכנית מיועדת לאמנים המבקשים להעמיק את מחקרם ואת עשייתם מתוך חירות אמנותית ואינטלקטואלית. היא מכוונת לפיתוחו של קול אישי, ביקורתי ועצמאי. אנו מחפשים שאלות מדויקות יותר לפענוח יצירת האמנות.

בלב התכנית ניצבת עבודת הסטודיו האישית של כל אחד מאמנים והאמניות המתקבלים אליה. סביבה מתקיים שיח מתמשך של ביקורת, מחקר, קריאה, כתיבה, שיעורי סטודיו ומפגשים עם אמנים, אוצרים ואנשי מפתח בשדה האמנות המקומי והבינלאומי.

כל אלה הם חלק ממרחב בו היצירה פוגשת היסטוריה, פילוסופיה, תרבות, טכנולוגיה, אסתטיקה ומציאות משתנה, ונבחנת מחדש מתוך המפגש ביניהן - והם כתוספת לעשייה האמנותית.

אנו רואים באקדמיה מקום שבו אמנות אינה רק נלמדת, אלא גם חושבת את עצמה. **מקום בו רעיונות מתחדדים באמצעות שיחה, מחלוקת וביקורת. מקום בו המפגש בין יוצרים, תחומי ידע ונקודות מבט שונות הוא תנאי להתפתחותה של יצירה מקורית.**

יותר מכל, התכנית היא קהילה של אמנים. קהילה המאמינה כי האחריות של האמנות אינה לספק ודאות, אלא להרחיב את גבולות המחשבה, הרגישות והדמיון. מתוך האמונה הזאת אנו מבקשים ללוות את אמני התכנית בגיבוש גוף עבודות משמעותי ובעיצוב עמדה אמנותית שתמשיך להתפתח גם מעבר לשנות הלימודים.

יוסף קריספל

ראש המחלקה לאמנות
ראש תכנית התואר השני באמנויות

תכנית הלימודים תשפ"ז

תכנית הלימודים הנה תכנית דו שנתית אשר במהלכה על כל סטודנט.ית לצבור 42 נקודות זכות כדי להיות זכאי לתואר MFA. התוכנית מעודדת הישגיות וצמיחה של סטודנטים המתקבלים לתוכנית, והיא דוחפת לפעולה ולאחריות אישית בבניית הישגים אישיים ובשימת דגשים על אזורי למידה והתפתחות לפי נטייתם הטבעית. זו תכנית עשירה, מרובדת וחברתית, המעודדת קהילתיות, הדדיות ומחויבות מקצועית.

התכנית רואה בכל אחת ואחד מהמתקבלים אליה, אמנים בעל מוטיבציה ואמביציה גבוהים – בעלי כשרון, ניסיון אמנותי, כושר פעולה ויכולת העמקה בעבודת הסטודיו שלהם – והיא שואפת להדק את יצירתם מבחינה מושגית ומקצועית ולזהות את קולם האישי.

מרכיבי החובה של תכנית הלימודים

תחום הלימוד	ניקוד
עבודת סטודיו	4 נ"ז בכל שנה < 8 נ"ז בשנתיים
הנחייה אישית שנתית או סמסטריאלית	4 נ"ז (2 נ"ז לכל שנה)
קורסי סטודיו וקורסי בחירה	16 נ"ז בשנתיים, מתוכם 2 קורסי סטודיו חובה
הרצאה על עבודה אישית הרצאה אחת כל שנה	2 נ"ז בשנתיים (1 נ"ז כל שנה)
4 קורסים עיוניים	8 נ"ז בשנתיים
הנחייה אישית בכתיבת עבודת מחקר (פרויקט אישי)	2 נ"ז
קולוקווים < הרצאות אמנים אורחים	חובה ללא נ"ז
תערוכת סוף שנה הנחייה עם אוצר	2 נ"ז
סך הכל	42 נ"ז

בסיום כל חובות התוכנית יוענק תואר מוסמך M.F.A.

תנאי מעבר משנה לשנה ותנאי זכאות לתואר

- חובה על כל סטודנט להשיג את מלוא 42 נ"ז במהלך 2 שנות לימודים, מתחילתם ועד סופם (במהלך 24 חודשים) על מנת להיות זכאי לתואר.
- מינימום נקודות זיכוי הנדרשות בשנה הראשונה ללימודים – 18 נ"ז
- אנו ממליצים לחלק את נקודות הזיכוי כך: 22 נ"ז בשנה ראשונה ו 20 נ"ז בשנה שנייה
- סטודנט שלא יצבור מינימום של 18 נ"ז במהלך שנת הלימודים הראשונה, לא יורשה להמשיך לשנה השנייה. המשך לימודיו יתאפשר רק בכפוף לאישור ועדת ההוראה של התכנית. סטודנט שיידרש לשנת השלמות בנסיבות אלו, לא יוקצה עבורו חלל סטודיו לשנה נוספת עד להשלמת מכסת נקודות הזיכוי הנדרשת למעבר לשנה השנייה.

תקנון כללי של תכנית הלימודים לתואר שני באמנויות

- הצגת תערוכת יחיד מחוץ לאקדמיה במהלך שנות הלימודים מחויבת אישור מראש בכתב, של ראש התכנית ו/או של ועדת ההוראה.
- השתתפות בתערוכות קבוצתיות מותרת. הצגת עבודות שנוצרו במהלך התכנית במסגרת תערוכות חיצוניות מותרת באישור מראש בכתב, של ראש התכנית ו/או של ועדת ההוראה.

המשך דרישות התכנית מפורט בכל אחד מהמרכיבים המפורטים בהמשך והם חלק מתקנון תכנית הלימודים.

פירוט תכנית הלימודים ודרישות התכנית

עבודת סטודיו / 4 נ"ז בכל שנה < 8 נ"ז בשנתיים

דרישות התכנית: עבודת סטודיו רציפה ומחויבת. נוכחות ופעילות. יצירה מתמשכת ומתפתחת. ההערכה לעבודת הסטודיו תתקבל על ידי המנחה האישי בסוף כל סמסטר ותאושר על ידי ראש התכנית וועדת הוראה. אפשר שהיא תכלול הערכות והתרשמות של צוות מנחי התוכנית הנוספים ושל ראש המחלקה שפגשו וליוו את הסטודנטית לאורך שנת לימודים. הציון יהיה עובר/לא עובר ויכלול הערכה מילולית.

סטודנט שיקבל הערכה נמוכה וציון "לא עובר", יידרש להופיע בפני ועדת הוראה וראש התכנית, ויתבקש להציג בפניהם את עבודתו לאורך השנה. היה והוועדה וראש המחלקה התרשמו שאין מקום להכיר במלוא נקודות הזיכוי לאותה השנה, תוכל הוועדה להחליט על המרת הנקודות, או חלק מהן, בקורס בחירה. במקרה כזה, יחויב הסטודנט בעבור תוספת נקודות הזיכוי שתקבע הוועדה.

לדוגמה: אי נוכחות, או פעילות חלקית, או עבודה לא רציפה ולא מספקת של סטודנטית לאורך שנת הלימודים, הובילה להערכה נמוכה מטעם המנחה < הסטודנט הופיע בפני ועדת הוראה וראש התכנית > נתקבלה החלטה להכרה בחלק מנקודות הזיכוי המקסימליות, למשל – הכרה רק ב 2 נ"ז מתוך 4 נ"ז השנתיות הנדרשות < בסמכותם של ראש התכנית וועדת ההוראה לדרוש השלמת קורס בחירה בהיקף של 2 נ"ז. במקרה כזה, הסטודנטית יישאו בתוספת התשלום עבור הנ"ז. והיה והוועדה התרשמה מסטודנטית שלא ענו לציפיות העבודה שלהם בסטודיו < תבקש הוועדה את חוות הדעת של כל המנחים של הסטודנטית באותה השנה, ולאחר דיון ועל סמך שיקול דעתה, תוכל הוועדה ביחד עם ראש התכנית - להחליט על הפסקת לימודים. במקרה כזה, הפסקת הלימודים תיעשה באופן מיידי.

סטודנט אשר לא עמד בציפיות העבודה בסטודיו וקיבל הערכה נמוכה ו/או "לא עובר" בסוף הסמסטר הראשון ללימודיו על ידי המנחה האישי – יציג מול ועדת הוראה את מצבו ויעבור "על תנאי" לסמסטר ב'. הוועדה לא תכיר ב 2 נ"ז הסמסטריאליות על העבודה בסטודיו ותחייב אותו בקורס בחירה בהיקף דומה. והיה ובסוף הסמסטר השני לא חל שיפור משמעותי בציפיות העבודה בסטודיו – ועדת הוראה תדון בהמשך או אי-המשך לימודיו.

הנחייה אישית / 2 נ"ז בכל שנה < 4 נ"ז במהלך שנתיים

דרישות התכנית: כל סטודנט בתכנית יבחר מנחה אישי. המנחה ילווה את הסטודנטית לתערוכת היחיד ו/או לתערוכת סוף השנה. ההנחייה תתבצע על ידי צוות מנחי ליבה בתכנית. בשנה הראשונה כל סטודנט יוכל לבחור מנחה לכל סמסטר, כלומר 2 מנחים בשנה < 1 נ"ז לכל הנחייה. המנחה הסמסטריאלי יפגוש את הסטודנט 4 פעמים בסמסטר. המנחה האישי השנתי ילווה את הסטודנטית בכל התהליכים המחשבתיים והמקצועיים לאורך השנה כולה. המנחה השנתי יפגוש את הסטודנטית 4 פעמים בסמסטר, 8 פעמים לאורך השנה (או 7 פעמים לכל הפחות בשנה, תלוי באורכו של הסמסטר השני) וילווה אותו בתהליכי העבודה בסטודיו.

בסוף כל סמסטר יעניק המנחה ציון (עובר/לא עובר) לתקופת ההנחייה + הערכה כתובה, לגבי רצף העבודה של הסטודנט במהלך הסמסטר והאם הוא ראוי לקבל הכרה במלוא 4 נקודות הזיכוי השנתיות. אם ההערכה תהיה נמוכה או שיינתן ציון "לא עובר" < היא תעבור לדיון ולהחלטה של ועדת הוראה וראש התכנית. סטודנט אשר לא עמד בציפיות העבודה בסטודיו וקיבל הערכה נמוכה ו/או "לא עובר" בסוף הסמסטר הראשון ללימודיו על ידי המנחה האישי – יציג מול ועדת הוראה את מצבו ויעבור "על תנאי" לסמסטר ב'. הוועדה לא תכיר ב 2 נ"ז הסמסטריאליות על העבודה בסטודיו ותחייב אותו בקורס בחירה בהיקף דומה. והיה ובסוף הסמסטר השני לא חל שיפור משמעותי בציפיות העבודה בסטודיו – ועדת הוראה תדון בהמשך או אי-המשך לימודיו.

בנוסף למנחה האישי, כל סטודנט יפגוש עוד 4 מנחים אורחים נוספים במהלך השנה כחלק מחובת התוכנית. המנחים והאורחים המקומיים, או הבינלאומיים, יהיו מומחים מתחומים שונים. הפגישות יוכלו להתקיים באופן פיזי, או בזום.

הרצאה על עבודה אישית / 2 נ"ז במהלך שנתיים (1 נ"ז בכל שנה)

דרישות התכנית: כל סטודנט הלומד בתכנית יציג, אחת לשנה, הרצאה על עבודתו האישית בפני קהילת הסטודנטים והמרצים של התכנית. ההרצאה תימשך עד 20 דקות ולאחריה יתאפשר דיון קצר או זמן קצר לשאלות שאלות על העבודה שהוצגה. הצגת העבודות יתקיימו ב-4 מקבצים (כ-15 מציגים בכל מקבץ), בימי חמישי במקום הנחיות ו/או קורסי הסטודיו בתאריכים שייקבעו מראש. פלטפורמה זו תחייב השתתפות של כל מרצי ותלמידי התכנית. מטרת הצגת העבודות הנה לחדד את כושר הדיבור והיכולת הרטורית של הסטודנטים על עבודתם. במסגרת זו, הסטודנטים יתבקשו למקד ולדייק באופן מיטבי את הצגת עבודת האמנות שלהם.

קורסי סטודיו וקורסי בחירה / 16 נ"ז בשנתיים

דרישות התכנית: על כל סטודנט לצבור 16 נ"ז במהלך שנתיים בקורסי בחירה **שניים מתוך הקורסים בתכנית הלימודים של כל סטודנט חייבים להיות קורסי סטודיו.** קורסי הסטודיו יכולים להיות שנתיים בהיקף של 4 נ"ז, או סמסטריאליים בהיקף של 2 נ"ז. הקורסים יכולים להתקיים במהלך שנת הלימודים, או באופן מרוכז בסמסטר קיץ או בחופשות סמסטר – בארץ, או בחו"ל. קורסי הבחירה יכולים להיות קורסים הנלמדים במחלקות אחרות או במוסדות אחרים, המקיימים שיתוף פעולה עם תכנית הלימודים של תכנית התואר השני באמנויות. סטודנט שיביע עניין להרחיב את תחומי העניין שלו בקורסים עיוניים במקום קורסים מעשיים – יוכל לעשות זאת באישור ראש התכנית ו/או ועדת הוראה. סטודנט לא יוכל לחזור על קורס שהשתתף בו ו/או שקיבל עליו ציון.

קורסים עיוניים / 8 נ"ז בשנתיים

דרישות התכנית: על כל סטודנט לצבור קורסים עיוניים בהיקף של 8 נ"ז במהלך 2 שנות לימודיו בתוכנית. שנתון התוכנית יציע מגוון של קורסי בחירה בתחומי הגות ועיון שונים. קורסים אלו יעסקו בתרבות ובביקורת התרבות, בכתיבה, בלמידה מעמיקה של טקסטים בתחומים רלוונטיים לתחומי האמנות. הקורסים יילמדו על ידי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית בקמפוס בצלאל בירושלים או בתל אביב.

הנחייה אישית בכתיבת עבודת מחקר (פרויקט אישי) / 2 נ"ז

דרישות התכנית: כל סטודנט נדרש לפתח את יכולת הכתיבה והמחקר המילולי על עבודתו ועל תהליכי היצירה שלו. מטרת ההנחייה היא לתת כלים לכתיבת עבודה המתייחסת לתהליכי עבודה, למקורות השראה ולהגדרה מושגית של פרויקט אישי, או עבודה מרכזית של הסטודנט. במהלך השנה ייחשפו הסטודנטים לכלי כתיבה למחקר באמנות, למתודות ביקורתיות ולמפגשים בין יצירה חומרית או ויזואלית לכתיבה עיונית. בסוף השנה, כל סטודנט נדרש להגיש עבודת מחקר בהיקף של כ-8 עמודים / 4,000 מילים.

קולוקוויים / השתתפות חובה, ללא נ"ז

דרישות התכנית: כל סטודנט יהיה נוכח וייקח חלק פעיל בסדרת מפגשים והרצאות עם אורחים יוצרים ומומחים מתחומים שונים: אמנים, אוצרים, פילוסופים, מדענים, סופרים, קולנוענים, מעצבים וכיו"ב. הקולוקוויים מרוכז על ידי ראש התכנית. ההרצאות יתקיימו בימי חמישי בזמנים שונים שיפורסמו מראש.

תכנית לפיתוח מקצועי / קורס בחירה בשני חלקים, 2 נ"ז

תכנית לפיתוח מקצועי להענקת כלים מקצועיים בעבודה בשדה האמנות. היכרות עם ערוצי עבודה ותנאים בשדה המקצועי, שיפתחו את יכולת העבודה העצמאית ואת פיתוח עתידם המקצועי של הסטודנטים. יות כאמנים בשדה המקומי והבינלאומי. הענקת כלים מקצועיים ישימים לפעולות בסיסיות בשטח, כמו – בניית אתר או פורטפוליו והצהרת אמן. חשיבה ביקורתית והבנה מעמיקה של האקו-סיסטם של עולם האמנות, מתוך דגש על פיתוח מיומנויות עבודה עצמאיות, התנהלות מקצועית, והרחבת היכולת של הסטודנטים. וות להתמקם בשדה המקומי והבינלאומי כאמנים פעילים.

תערוכת יחיד / 2 נ"ז

התכנית מציעה את האפשרות להציג תערוכת יחיד בהיקף מלא, אשר תזכה את מי שעמד בדרישותיה ב 2 נ"ז. דרישות התכנית > הצגת תערוכת יחיד מקצועית לדיון ולביקורת, בהתאם לפורחט מטה:

- עם פתיחת שנת הלימודים, יפורסמו מועדי הצגת תערוכות היחיד האפשריים לאורך שנת הלימודים. תאריכים אלו יהיו קבועים ובלתי ניתנים לשינוי
- **ההרשמה להצגת תערוכות יחיד בתאריכים אלו תיעשה בדומה להרשמה לקורסי בחירה, בבחינת כל הקודם זוכה, בסמוך לפתיחת שנת הלימודים**
- הציון לתערוכה יינתן על ידי צוות הביקורת + ציון ראש התכנית
- חל איסור להציג בתערוכה זו עבודות שהוצגו בתערוכות מחוץ לתכנית.
- ההכרה עבור 2 נ"ז תהיה אך ורק עבור תערוכות שנעשו במסגרת התכנית והוצגו בה
- העבודה על התערוכה תלווה על ידי המנחה האישי, אך היא לא מחויבת בכך
- **על התערוכה לכלול: שם, תוויות וטקסט קצר** (לבחירה) בעברית ובאנגלית. רצוי ומומלץ גם בערבית
- **על התערוכה להיות מתועדת באופן מקצועי, כולל: צילומי חלל, תיעוד העבודות המוצגות בה** (כולל קישורים לעבודות וידאו, או עבודות שנעשו בתוכנות שונות במדיית דיגיטליות)
- על חומרי התיעוד להיות מוגשים לידי רכזת התוכנית באופן מסודר לצורך שימושים שונים, כולל יח"צ
- הצגת התערוכות והביקורת בתערוכות יתקיימו בימי חמישי, במועדים שנקבעו מראש, על ידי צוות מרצים בהתאם לשיבוצים של לוח ההנחיות והקורסים בתכנית. ייתכנו הנחיות במקביל לצוות ביקורת

סטודיו פתוח

אחת לשנה תפתח התכנית את שעריה לסטודיו של אמני ואמניות התכנית על פני סוף שבוע אחד. האירוע יונהג רובו ככולו על ידי הסטודנטים, מתוך מטרה לאפשר להם לפעול יחד כקהילה. באחריותם של הסטודנטים אם יכללו במסגרת הסטודיו הפתוח אירועים, דיונים, תערוכות משותפות, מופעים וכיו"ב. התכנית תדאג למרצה שילווה את הסטודנטים ולעיצוב ההזמנה.

חובות אקדמיים וקורסי חובה

הנחייה אישית | בחירה מצוות מנחי ליבה

2 נ"ז כל שנה (4 נ"ז בשנתיים), שנתי חובה

כל סטודנט בתכנית יבחר מנחה אישי. המנחה ילווה את הסטודנט. לתערוכת היחיד ו/או לתערוכת סוף השנה. ההנחייה האישית תתבצע על ידי אחד מצוות מנחי הליבה בתכנית המפורטת בהמשך. בשנה הראשונה סטודנט יוכל לבחור מנחה לכל סמסטר, כלומר 2 מנחים בשנה < 1 נ"ז לכל הנחייה. המנחה הסמסטריאלי יפגוש את הסטודנט 4 פעמים בסמסטר. המנחה האישי השנתי ילווה את הסטודנט. בכל התהליכים המחשבתיים והמקצועיים לאורך השנה כולה. המנחה השנתי יפגוש את הסטודנט. 4 פעמים בסמסטר, 8 פעמים לאורך השנה (או - 7 פעמים, לכל הפחות בשנה, תלוי באורכו של הסמסטר השני) וילווה אותו בתהליכי העבודה בסטודיו.

הרצאה על עבודה אישית

2 נ"ז במהלך שנתיים (1 נ"ז בכל שנה), חובה

תאריכי ההרצאות: 6.5.27 | 7.1.27 | 3.12.26 | 5.11.26 - סדר המציגים ייקבע בתחילת השנה לפי סדר א-ב

אחת לשנה, כל סטודנט הלומד בתכנית יציג את עבודתו בהרצאה בפני קהילת הסטודנטים והמרצים של התכנית. ההרצאה תימשך עד 20 דקות ולאחריה יתאפשר דיון קצר או זמן קצר לשאלות שאלות על העבודה שהוצגה. מטרת הצגת העבודות הנה לחדד את כושר הדיבור והיכולת הרטורית של הסטודנטים על עבודתם, כמו גם ליצור היכרות של קהילת הסטודנטים והמרצים בתכנית. במסגרת זו, הסטודנטים יתבקשו למקד ולדייק באופן מיטבי את הצגת עבודת האמנות שלהם. ציון עבור ההרצאה יינתן על ידי צוות מרצים. **הצגת העבודות יתקיימו ב-4 מקבצים קבועים מראש, בימי חמישי, בתאריכים המופיעים מעלה, במקום הנחיות ו/או קורסי הסטודיו. בכל מקבץ יציגו כ-15 סטודנטים**

קולקוויום | יוסף קריספל

נוכחות חובה, ללא נ"ז

סמסטר א' - ימי חמישי, 17:00-15:00

סמסטר ב' - ימי חמישי, 19:00-17:30

תכנית הקולקוויום של התואר השני באמנויות מתמקדת במתרחש במקום, בזמן הווה בארץ ובנעשה בעולם. בחשיפה לפעילות של אמנים מובילים לצד הוגים, אוצרים ויוצרים מתחומים שונים שנועדו להרחיב את השיח ואת ההיכרות של קהילת הסטודנטים. בתכנית. כמו כן, הפלטפורמה משמשת גם כמרחב להיכרות מעמיקה עם האמנים המלמדים והמובילים את התכנית. בנוסף לאורחים אשר יוזמנו על-ידי ראש התכנית, יינתנו מספר הזדמנויות לאורחים ביוזמת הסטודנטים. **הנוכחות היא חובה לשנים א'-ב'.**

הנחייה אישית בכתובת עבודת מחקר על פרויקט אישי | פרופ' דור גז

הקורס מבוסס מפגשים אישיים בסטודיו, או בזום, והוא כולל שיעורים מרוכזים לכל הקבוצה בתל אביב או בזום. תאריכי המפגשים יימסרו בתחילת השנה
2 נ"ז, שנתי, חובה
יום ראשון 09:00-11:00,

לעיתים קרובות המפגש הראשון עם עבודתם של אמנים מתקיים דרך האופן שבו הם מנסחים אותה בטקסט. ההנחייה מיועדת לסטודנטים ולסטודנטיות המבקשים לפתח יכולות כתיבה הנדרשות בשדה האמנות העכשווי. במהלך השנה נעסוק בכתובת הטקסט המרכזיים המלווים את הפרקטיקה האמנותית: הצהרת אמן/אמנית, טקסטים לתיק עבודות ולאתר אישי, טקסט על עבודה יחידנית וטקסט רפלקטיבי על גוף עבודות. הקורס מתייחס לכתיבה כחלק בלתי נפרד מהעשייה האמנותית – לא כנספח לעבודות, אלא ככלי לחשיבה, לניסוח עמדה, להצגת תהליך עבודה וליצירת קשר בין היצירה, הביוגרפיה והשדה המקצועי. לצד זאת, הוא מדגיש את ההיבט המעשי של הכתיבה ככלי עבודה מרכזי בקריירה האמנותית: בניית תיק עבודות, הכנה להגשות מקצועיות, השתתפות בביקורי סטודיו, מפגשים עם גורמים מקצועיים בשדה, פרזנטציות ושיחות על העבודה. במהלך ההנחייה נעסוק בניסוח טקסטים על גוף עבודות ועל עבודות יחידניות, בהתאמתם לקהלים שונים ובהבנת היחסים בין טקסט לדימוי. כמו כן נבחן כיצד ניתן לשלב מרכיבים ביוגרפיים בכתובת מקצועית, וכיצד להשתמש באופן ביקורתי ומושכל בכלי בינה מלאכותית (AI) לפיתוח רעיונות, ניסוח, עריכה וארגון טקסטים. בנוסף, יתקיימו ביקורים בתערוכות וציאות לסדורים, שיאפשרו בחינה של טקסטים חיים בשדה, קריאה של טקסטים בהקשרים אמנותיים פעילים והבנה של יחסי עבודה – טקסט במרחב הציבורי והמוסדי.

הנחייה אישית בכתובת עבודת מחקר על פרויקט אישי | אורית בן שטרית

הקורס מבוסס מפגשים אישיים בסטודיו, או בזום, והוא כולל שיעורים מרוכזים לכל הקבוצה בתל אביב או בזום. תאריכי המפגשים יימסרו בתחילת השנה
2 נ"ז, שנתי, חובה
ראשון 09:00-11:00, שנתי

עבודת האמנות מציגה את תוצאותיו של תהליך, אך לא תמיד את התכנים שהזינו אותה. מה שהצופה רואה הוא תמיד פחות ממה שהאמן/ית יודעת. הכתיבה היא הזדמנות לצמצם את הפער הזה. בקורס זה נתרכז בכתובת שאינה מכבידה בהסברים המחלישים את כוחה האניגמטי של היצירה, אלא בהקניית עושר וקונטקסט המציבים במרכז את נקודת מבטו הייחודית של האמן/ית. ערכה התרבותית של עבודת האמנות נמדד גם לפי ערך הדיאלוג שהיא יוצרת סביבה. אבל מי מנהלת את הדיאלוג הזה? לרוב, לא האמן/ית. הטקסט שמלווה עבודה נכתב על ידי אחרים: אוצרים, מבקרי אמנות, פילוסופים ועוד. הקורס הזה מציע משהו אחר: ללמוד לכתוב את הדיאלוג בעצמך, מתוך הכרת העבודה כמי שיצרה אותה. הטכנולוגיה פותחת בפנינו גישה למקורות בשפות שונות ולארכיונים שעד לאחרונה לא היו זמינים. נלמד להשתמש בה לא רק ככלי לאיסוף מידע, אלא גם כמרחב לחשיבה, למחקר ולפיתוח רעיונות, להרחיב את המפגש עם דיאלוגים בינלאומיים, ולחדד את היכולת לשאול שאלות טובות יותר. בקורס נלמד כיצד לגבש רעיון לכתב באופן ברור ובעל נוכחות. נקרא יחד טקסטים של אמניות/ים, טקסטי קיר וטקסטי קטלוג, ונבחן מה עובד ומדוע. נלמד לאתר ספרים, מאמרים וקטלוגים שמזינים את העבודה, ולהשתמש בהם: לצטט, לשלב, לבנות טיעון שמרחיב את המשמעות של מה שיצרת.ם ולבנות רקע מחשבותי גם לעבודות עתידיות. נתרגל להימנע מז'רגון שמרחיק ומנוסחאות שמשטחות, ולמצוא במקומם שפה שמדייקת מבלי לוותר על מורכבות. בסיום הקורס תדעו לכתוב טקסט לתערוכה, הצהרת כוונות, טקסט לקטלוג או תזה. נתמקד בכתובת שמעוגנת במקורות אך מדברת בקול שלכם.

הנחייה לפרויקט גמר ותהליכי הצבה וגיבוש אוצרותי | הדס מאור

2 נ"ז, חובה לסטודנטים. יות בשנת הלימודים השנייה, כחלק מנקודות הזיכוי של תערוכות הגמר

רובד נוסף במעטפת הליווי של הסטודנטיות. בעבודתן. על פרויקט הגמר לקראת תערוכת הבוגרות. במסגרת זו, יציגו הסטודנטיות את תהליכי עבודתן. לפני ראש התכנית, אוצרת התערוכה והקבוצה - יעלו לדיון פתוח התלבטויות והקשרים, ויקבלו הפניה למקורות מידע והשראה נוספים. בתוך כך, יתחדדו אופני ההצבה המתאימים לעבודה ואת צורכי התצוגה של התערוכה בכללותה. הציון לתערוכת הגמר יינתן על ידי צוות מרצים.

התכנית
לתואר שני
באמנויות

אקדמיה Academy of Arts and Design
أكاديمية للفنون والتصميم
לאמנות ועיצוב Jerusalem ירושלים القدس

בצלאל
بتسليل
Bezalel

רשימת מנחי הליבה של התכנית

נבט יצחק, אמנית וידאו ומיצב, מרצה במחלקה לצילום ובבית לאמנות ישראלית. אחד מיסודות עבודתה הוא השימוש בחומרי ארכיון, צילומים תיעודיים ואוספים מוסדיים, אותם היא מנתקת מהקשרם המקורי, מעבדת וממקמת בתוך מארג של דימויים וצילולים המרכיב את עבודותיה. מיצבי הווידאו והאנימציה הרב עוצמים שלה נוקטים גישה ביקורתית כלפי סוגיות פוליטיות ותרבותיות עכשוויות. [אתר](#)

נבט יצחק

שרון בלבן היא אמנית וידאו, אוצרת ומרצה בכירה בבצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב במחלקה לאמנויות המסך, ובמחלקה לצילום. בין השנים 2012-2022 עמדה בראש מסלול הווידאו במחלקה לאמנויות המסך. עבודתה עוסקת בווידאו, מיצב, קולנוע מורחב ואוצרות במרחב העירוני, והיא בוחנת יחסים בין גוף, מסך וחלל. תוך בחינה של נרטיבים תרבותיים ומגדריים. היא מתמחה בהנחיית סטודנטים בתהליכי יצירה המשלבים דימוי/דימוי נע, עבודה בחלל, פיתוח שפה אישית וחשיבה מושגית. [אתר](#)

שרון בלבן

יהודית סספורטס היא אמנית מיצב רב-תחומית הממפה באמצעות רישום, סאונד וסרטים מרחבים תת-הכרתיים בלתי מדוברים, מנהלת סטודיו פעיל בארץ ובברלין. היא מרצה בכירה גם במחלקה לאמנות בבצלאל. ההנחיה שהיא מציעה מגשרת בין עשייתה האמנותית לבין מתודולוגיית הנחיה ייחודית המכונה "מודל הסולם", המתבססת על שלושה צידי מפתח לבירור מהלכי היצירה: שם, מקום חמן. עבודתה עם יוצרים בכל שדות המדיומים מתאפיינת במפגש עומק אישי, הממפה את "שדה הביטוי" בו צמח היצור, ותוך איתור והצפת כוחות כלואים ופוטנציאלים סמויים. סספורטס מסייעת ליוצר לגסס ולברר את מרחב עבודתו ואת המוטיבציות לפעולה, תוך עריכת מהלכים לבירור "נקודת הכבירה" המנסחת ומאפיינת את הקוד הסגנונלי של היצור.

פרופ' יהודית סספורטס

פרופ' דור גז הוא אמן רב-מדיומי העוסק במיצב, צילום, וידאו, פיסול ופרפורמנס. עבודתו מתמקדת בזיכרון, זהות, הגירה והיסטוריה חזותית, ובאופנים שבהם ארכיונים אישיים ונרטיבים תרבותיים נפגשים ומעצבים את ההווה. לצד פעילותו האמנותית, הוא כיהן כראש המחלקה לצילום בבצלאל וכראש התכנית לתואר שני באמנויות. הוא אוצר גלריית בצלאל לאמנות עכשווית בתל אביב, ומנהל את מרכז המחקר האוצרותי SeaPort באותונה. בהנחייה הוא מתמקד בהליך ייחודי, המאפשר מרחב עבודה קשוב ותומך לפיתוח פרויקטים אמנותיים מהרעיון הראשוני ועד למימוש. ההנחיה שמה דגש על גילוי והעמקה של שפה חזותית אישית, ניסוח עמדה אמנותית מדויקת ועקבית, ובניית גוף עבודות מתפתח לאורך זמן. [אתר](#)

פרופ' דור גז

אלי פטל הוא אמן רב תחומי שעיקר עיסוקו בפעולה ציורית ובהופעה בחלל תצוגה, לצד צילום, וידאו, פיסול וסאונד. אלי הוא מרצה במחלקה לאמנות בבצלאל, אותה ניהל בין השנים 2019-2021. הוא מתעניין בהווה ובהופעתו של צורות בעלות מטען היסטורי ופוליטי במגוון מדיומים. [אתר](#)

אלי פטל

יעל ברטנא היא אמנית וקולנוענית החיה ופועלת בברלין ובאמסטרדם. עבודותיה נעות בין וידאו, צילום, מיצב, פרפורמנס ואמנות ציבורית – וכן עוסקות בהיות לאומית, זיכרון קולקטיבי, טקסים, טראומה ודמיון פוליטי. ברטנא מרבה להשתמש בשפות חזותיות של תעמולה, קולנוע וטקסים ציבוריים כדי לפרק ולנסח מחדש מיתוסים לאומיים. היא ייצגה את פולין בביאנלה בוונציה ב'2011, וב'2024 הציגה בביתן הגרמני בביאנלה בוונציה את Light to the Nations. [אתר](#)

יעל ברטנא

יוסף קריספל הוא אמן, צייר וראש התכנית. הוא מכהן גם כראש המחלקה לאמנות בבצלאל והוא מרצה בכיר בה. ביצירתו הוא מעלה שאלות על מהותו ותפקידו של הדימוי או האמצעים הציוריים ביחס למצעים עליהם הם מונחים, והוא רואה בהם שכבה, מסכה, מסך, קליפה או ציפוי. הוא עוסק לפיכך בהצבה ובמעמד של דימויים כרעיון עקרוני. ההנחייה האישית בתכנית התואר השני היא מרחב למכלול השאלות, התהיות, הספקות והרעיונות שעולות בתהליך העבודה של הסטודנט אל מול מחקר האישי ביצירתו הפרטית בכל תחום. הוא מתמחה בתהליכי יצירה מעמיקים בציור ורישום ובכל תחומי הדו ממד, כמו גם בשאלות של הצבה, פני שטח ומתחים בין דו ממד לתלת ממד. [אתר](#)

יוסף קריספל

שרון יערי הוא אמן, צלם ומרצה בכיר במחלקה לצילום. במהלך השנים יצר גופי עבודה מחנכים וארוכי טווח, שהוצגו בתערוכות יחיד רבות ובספרי אמן. מפגשי ההנחיה מהווים מרחב רפלקטיבי לתהליך היווצרותו של גוף עבודה – מהרעיון הראשוני ועד לניסוח וגיבוש של עבודה להצגה בחלל ולזעזוכה. במרכז העשייה בחינה ושכלול של האופן שבו דימוי, או אובייקט נושאים טיפוס – יחסי העומק המורכבים בין דמיון, אינטואיציה אישית, ידע ומצב עניינים חברתי-פוליטי נוכחי. ההנחיה האישית חודגת מכובלות המדיום – מחד, נוגעת במניעים האישיים, הסמויים והגלויים כאחד – אותו כוח פנימי המניע את עשיית האמנות, ומאידך, באופן שבו האמנות מתייחסת ומגיבה למציאות הממשית החיצונית לה, למצב הדברים הנוכחי. [אתר](#)

פרופ' שרון יערי

התכנית
לתואר שני
באמנויות

אקדמיה Academy of Arts and Design
أكاديمية للفنون والتصميم
לאמנות ועיצוב Jerusalem ירושלים القدس

בצלאל
بتسليل
Bezalel

גלעד הוא אמן רב-תחומי, בוגר בצלאל ואוניברסיטת קולומביה. מרצה בכיר במחלקה לאמנות בבצלאל, בתוכנית לתואר שני באמנויות ובבית הספר לתיאטרון חזותי. עבודתו מתמקדת בווידיאו וסאונד עם אלמנטים פרפורמטיביים, ובמיצבים פיסוליים, חומריים, תלויי מקום. הוא מתעניין בגיבוש עמדה אומנותית ללא תלות במדיום ובשאיפה לביטוי עצמי ייחודי.

גלעד רטחן

גיל מרקו שני הוא אמן רב-תחומי. הוא צייר, צלם ואמן מיצב. הוא מרצה בכיר במחלקה לאמנות בין יצירותיו המפורסמות – "הלנה" (2000), "חרור מדרגות" (2010), "אוטובוסים" (2017). המצלמה היא כלי מושגי בעבודתו, באמצעותו הוא עומד על הקשר בין צילום לאובייקט וליחסים בחלל, תוך התמקדות בפעולות של חיעוד, הפשטה, פירוק, הזרה ושאלות של קנה מידה. הוא מתמחה בפיתוח רעיונות, בעריכה ובפעולות ההצבה אשר מעניקות לסטודנט דרכים לפיתוח פרקטיקה מעשית ומושגית בבואם להציב משפט מלא, הנתבטא בתערוכות.

גיל מרקו שני

קורסי סטודיו

חובה לקחת שני קורסי סטודיו במהלך 2 שנות הלימודים בתכנית
רשימת קורסי הסטודיו מופיעה לפי סדר א-ב של שמות הקורסים

סטודיו גוף / צל / מקום | פרופ' שרון יערי ופרופ' יהודית סספורטס

4 נ"ז, שנת, יום חמישי, 09:00-11:00

הקורס מציע מרחב לפעולה כפולה: פרקטיקה ומחשבה, עשייה ושיח, סטודיו ושפה. בבסיסו עומדת ההנחה שיצירה אינה מתמצה בתוצריה. מאחורי כל עבודה פועל שדה שקט – מערכת מוטיבציות, זיכרונות, דחפים, שאלות ביוגרפיות והקשרים סמויים שאינם תמיד גלויים בסטודיו, אך מזינים אותו ומכוננים את אופיו. הקורס מבקש לפתוח פתח לחקר השדה הזה – לא כאמצעי טיפולי ולא כניתוח רטרוספקטיבי, אלא כפרקטיקה חיה ומתמשכת של הכרה עצמית כאמן. שני מהלכים מקבילים יתנהלו לאורך כל השנה: הראשון – התמקדות בשכלול והעמקת פרקטיקת הסטודיו הפרטנית של כל סטודנט. השני – ניסוח מהלך מקביל, שאיננו פרשנות לעבודה אלא מיפוי של מה שמניע אותה: הנחות יסוד, דחפים חוזרים, קשרים נסתרים בין החיים לבין המחשבה היוצרת.

הקורס מתנהל כמאסטר קלאס. מנחי הקורס מביאים עמם ניסיון מצטבר של עבודת סטודיו, עמידה ביצירה ושיח מקצועי לאורך שנים. מתוך הזיקה הזו למסורות של עשייה – יועברו לסטודנטים קודים של עבודה, מיומנויות מדינוליות ופרקטיקות של שיח שמגיעות ממקום של ידיעה. הקורס שואף ליצר תשתית משותפת – מרחב שבו הסטודנטים מהווים קהילת יוצרים פעילה, החולקת שפה, התמודדויות ונוכחות. הלמידה היא הדדית: בין הסטודנטים לבין עצמם, ובין הסטודנטים למנחים.

מסגרת השיח בקורס תתנהל ברוח סדנת האמן – לא ביקורת אמנות ניטרלית, אלא התייחסות סובייקטיבית מובהקת, הנובעת מהשקפת עולם ביחס לאמנות, לעשייה ולמה שמאפשר ליצירה להיות חיה. שני מנחי הקורס יביאו כל אחד מתודולוגיה אישית ודרך עבודה נפרדת. יחד הם חולקים מערכת ערכים ביחס לאמנות, אך מגיעים אליה מנקודות מוצא שונות, לעיתים מנוגדות – ומתוך המתח הזה עצמו ייוולד חלק מהדיון. השאלות שינחו את הקורס ינועו בין שני קטבים: איך אמן חושב וחי בתוך הפרקטיקה שלו? ועד – מה העבודה עושה? מה אפשר לראות בה? כיצד היא חיה בעולם? בין שתי השאלות האלה נמתח כל הקורס.

סטודיו לחשוב תערוכה: מהסטודיו לחלל התערוכה | פרופ' דור גז והדס מאור

4 נ"ז, שנתני, יום חמישי, 09:00 - 11:00

הקורס עוסק במעבר מרעיון לפעולה כמרחב קריטי של עבודה אמנותית - לא רק כשלב טכני בין סטודיו לתצוגה, אלא כאתר שבו עבודה משנה צורה, משמעות ומעמד. במקום להתמקד בתוצר הסופי בלבד, הקורס מבקש לחשוף את מערך ההחלטות, התרגומים והפשרות שמתרחשים בדרך: בין דימוי לחלל, בין חומר להצבה, בין עבודה לקהל ובין אמן למוסד. דרך ניתוח מקרים קונקרטיים של תערוכות, מפגשים עם אוצרים ואמנים, ועבודה מתמשכת על פרויקטים אישיים, הקורס יבחן כיצד עבודות אמנות נבנות מחדש כשהן יוצאות מן הסטודיו - וכיצד תצוגה אינה רק הצגה אלא גם ייצור של ידע, הקשר ויחסי כוח. הקורס אינו מציע מודל אחיד להצבה, אלא מפתח חשיבה ביקורתית ופרקטית על תנאי התצוגה עצמם, ועל האפשרויות לפעול בתוכם או נגדם.

סטודיו החלל החיצון – עין חרוד | גלעד רטמן

2 נ"ז, סמסטר ב', יום חמישי, 14:00 - 16:00

הקורס הוא פרויקט בשיתוף פעולה עם המשכן לאמנות בעין-חרוד. במהלך הקורס נחקר מושגים כמו חלל, אתר, מקום, סביבה, מרחב, ונמפה את האפשרויות שהן מציעות ביחס לפעולה אמנותית. נבדוק זאת ביחס ל"מחשבת האירוע" לפורמטים של תנועה במרחב כמו "סיור מודרך" או Dérive. במהלך המחקר נתמקד בעין-חרוד כמצע לפעולה אמנותית. הסטודנטים ינסחו פעולה אמנותית ביחס למקום ספציפי. בסיום, נציג את העבודות במסגרת אירוע חד פעמי בעין-חרוד. הקורס יכול: סיור של יום שלם לעין-חרוד ומפגש עם אוצר המשכן. במהלכו נאסוף נתונים לפיתוח תגובה אמנותית. אירוע הכנה ותצוגה בין חרוד במשך יומיים רצופים (כולל לינה), מפגשים בכיתה ללימוד ודיון. **פרטים חשובים:** ההגעה לשני המפגשים בעין-חרוד, כולל הלינה, היא באחריות הסטודנטים ועל חשבונם. (אנחנו ננסה למצוא הסדר לינה מוזל בעין חרוד). המפגשים בעין-חרוד יתקיימו בימים שונים מימי הלימודים הרגילים. תתכן גם פעילות בסוף שבוע. יתקיימו 5-7 מפגשים נוספים בתוכנית במהלך הסמסטר, בנוסף לימי הסיור וההפקה (לא כל שבוע יהיה שיעור).

סטודיו Display | גיל מרקו שני

2 נ"ז, סמסטר ב', יום חמישי, 14:00 - 16:00

סטודיו Display מתמקד בפעולת התצוגה כפרקטיקה יוצרת וככלי לחשיבה ביקורתית על אמנות. במקום להתייחס לתצוגה כשלב סופי בהצגת עבודה, הקורס יבחן אותה כמרחב שבו המשמעות עצמה מתעצבת-דרך מיקום, תלייה, קנה מידה, רצף ויחסים בין עבודות, חלל וצופה. במרכז הסטודיו תעמוד השאלה: כיצד שינוי בתנאי התצוגה בלבד - ללא שינוי מהותי באובייקט - מייצר קריאות שונות ולעיתים סותרות. הסטודנטים יתנסו בעבודה עם אובייקטים, דימויים, או עבודות קיימות ויבחנו כיצד פעולות של הצבה מחדש, שכפול, מעבר חומרי או שינוי קנה מידה מנסחות מחדש את קריאת היצירה. לצד העבודה המעשית, הקורס ישלב כתיבה ככלי פעולה. הסטודנטים יכתבו "תסריט אדריכלי" המתאר את ההצבה מנקודת המבט של צופה המשוטט בתערוכה.

קורסי בחירה בתכנית

רשימת הקורסים מופיעה לפי סדר א-ב שמות משפחה של המרצים

יצירה מבוססת זמן | מאיה דוניץ

2 נ"ז, קורס מרוכז בקמפוס תל אביב, בשני חלקים

חלק ראשון - 31.1.27-2.2.27 בין 10:00 - 16:00 בקמפוס תל אביב

חלק שני - 3.3.2027 הקמות במהלך כל היום + הגשות בשעה 18:00 < 4.3.2027 הכנות + אירוע פתיחה

הקורס בוחן את הקשר בין ביטוי חזותי לביטוי סונורי ומבקש מהסטודנטים להתנסות במחשבה על הקשר הזה וחקירת הקשר הזה בעצמם. הסאונד הוא תנועה שמתקיימת במרחב ובזמן. בקורס נבחן את יחסי הגומלין בין שלושת ההיבטים הללו, המרחב, הזמן והקול, על ידי הקשבה והתבוננות ולבסוף גם דרך יצירה. החלק הראשון של הקורס יוקדש להיכרות עם ההיסטוריה של האמנות דרך הצליל. נקרא ספרות תיאורטית ונתוודע לרעיונות ויצירות מפתח בהיסטוריה של אמנות הסאונד. לצד זאת נערוך ניסויים בהקשבה עמוקה, הפקת צלילים והקלטות שטח, ונעמוד על מרכיביו השונים של הצליל, "החומר" שממנו הוא עשוי. בסיום החלק הראשון יבחר כל תלמיד ותלמידה כיוון מחקר שאותו הוא יפתח במהלך מספר חודשים, לשם הגשה בסוף הקורס. פרויקט הסיום של הקורס הוא ערב עבודות שיוקדש לעבודות פרי המחקר של המשתתפים. בין הנושאים שידונו: גלים, זמן ודרכים ליצור בתוכו לעקם או לעצור אותו, התבוננות על ההיסטוריה של האמנות ועל העולם מנקודת מבטו של הסאונד, סאונד כדרך למיפוי סביבה, חללים דרך סאונד, הקלטות שטח, מבוא לבניית פסלים קינטיים ומכשירים מוזרים.

קורס בשיתוף אוניברסיטת חיפה

נקודות עיוורון | מנאר זועבי וד"ר טליה הופמן

2 נ"ז, קורס מרוכז בתל אביב ובחיפה, חופשת קיץ

4 מפגשים ראשונים של הקורס יתקיימו בתאריכים 4,5,6,7.2027

הצגת תערוכה מסכמת לקורס תתקיים בחיפה בתאריך 14.7.2027

הקורס נקודות עיוורון יעסוק בבחינת מושגי מקומיות, מרחב וזהות בין חיפה לתל אביב-יפו, דרך פרקטיקות של אמנות עכשווית. הקורס יתמקד באופן שבו אמנים פועלים בתוך מציאות פוליטית אלימה ומשתנה, ובאופנים שבהם דרכי התבוננות משפיעים על תהליכי יצירה ביחס לנוף העירוני, החברתי והפוליטי. במהלך הקורס יידונו יחסי הגומלין בין מקום, זיכרון, תנועה ושייכות, תוך התייחסות לשכבות ההיסטוריות, החברתיות והקיומיות של המרחב. הסטודנטים ייחשפו לעבודות אמנות, טקסטים ושיטות עבודה העוסקות במרחב המקומי ובמפגש בין מציאות יומיומית לבין מנגנוני כוח, מחיקה ושינוי.

מטרות הקורס הן לפתח יכולת קריאה ביקורתית של המרחב ושל ייצוגים חזותיים, לבחון את יחסי הגומלין בין אמנות למציאות פוליטית וחברתית, ולעודד גיבוש עמדה אמנותית אישית מתוך אינטראקציה ישירה עם המקום וסביבות החיים שבהן פועלים המשתתפים. מפגשי הקורס יתחלקו בין בתל אביב לחיפה.

סיור אקדמי בווינה: מאימפריה למודרנה שבורה | יוסף קריספל

2 נ"ז, קורס מרכז בווינה

חופשת חנוכה 6-11.12.2026

סיור אקדמי בווינה, אחת מהערים המרתקות מבחינה אמנותית ותרבותית, בה התגבשה המודרניות האירופית בין סוף המאה ה-19 לתחילת המאה ה-20. כיצד וינה הפכה לזירה שבה קריסת העולם הישן הולידה שפה אמנותית חדשה - אינטימית, פסיכולוגית, ביקורתית ורדיקלית - אשר השפעתה ניכרת עד היום באמנות ובתרבות העכשווית. נבקר במוזיאונים, ארמונות, אוספים היסטוריים ואתרים מרכזיים בעיר, יבחן הסיור את המעבר מן הסדר האימפריאלי של וינה ההאבסבורגית אל התרבות המודרניסטית של "וינה 1900" - רגע מכריע בהיסטוריה של האמנות, האדריכלות, העיצוב והמחשבה האירופית.

הסיור יתמקד באוספי Kunsthistorisches Museum Wien ובמסורת האיסוף הקיסרית, לצד עיסוק בתנועת הססציון הווינאי, ביצירתם של Gustav Klimt, Egon Schiele ו-Oskar Kokoschka, וביחסים שבין אמנות, פסיכולוגיה, עיצוב ואדריכלות בעיר של ראשית המודרניזם. במסגרת זו נבקר ב־ Belvedere Palace, Leopold Museum, Secession וב־ Museum of Applied Arts, לצד סיורים באתרים אדריכליים של Otto Wagner ו-Adolf Loos. כמו כן, נזכה לראות שתי תערוכות מיוחדות שיוצגו בעיר במהלך הסיור - תערוכה של פיקאסו ופרנסיס בייקון ותערוכת ציורים נדירה של ברניני.

הכניסות למוזיאונים ולאתרים בקורס זה ממומנות על ידי קרן המחלקה.

פרטים חשובים בנוגע לקורס זה:

- * כל הוצאות הנסיעה, ובכללן: כרטיסי טיסה, לינה, נסיעות, אוכל ושתייה - ישולמו במלואם על ידי מי שנרשם לסיור ויהיו באחריותו.
- * אנו ממליצים לרכוש כרטיסי טיסה בהקדם ובחברות ישראליות, כדי להימנע מביטולים בלתי צפויים
- * באחריות הנרשמים לקורס להגיע ליעד יום קודם לתחילת הסיור ולהסדיר את הטיסות ואת מקומות הלינה בהתאם ללוח הזמנים
- * נקודות היכוי האקדמיות (נ"ז) יינתנו בתום הסיור, למי שהשתתף בכל הפעילויות והסיורים הלימודיים שתוכננו למהלך הנסיעה ועמד במטלה שפורסמה בסילבוס

תכנית לפיתוח מקצועי | איריס ריבקינד בן-צור

2 נ"ז, קורס בשני חלקים

חלק ראשון — סמסטר א', יום שישי, 10:00 - 13:00 (כ-8 מפגשים)

חלק שני — סמסטר ב', יום ראשון, 11:30 - 13:30

תכנית אינטנסיבית להענקת כלים מקצועיים ופיתוח מקצועי לסטודנטים. ות בתכנית התואר השני באמנויות. היכרות מעמיקה עם ערוצי עבודה ותנאים בשדה המקצועי, שיפתחו את יכולת העבודה העצמאית ויתרמו לפיתוח עתידים המקצועי של הסטודנטים. יות כאמנים בשדה המקומי והבינלאומי. הבנה של מערכות הפעולה (Ecosystem) של שדה האמנות, פיתוח מיומנויות עבודה עצמאיות, למידה של התנהלות מקצועית בשדה והרחבת הכלים שבאמצעותם יוכלו הסטודנטים. ות להתפתח בשדה המקומי והבינלאומי כאמנים פעילים באופן מיטבי.

חלק ראשון של התכנית כולל: כלים להכנת פורטפוליו מקצועי, כלים לבניית אתר מקצועי, כלים לכתיבת טקסט אמן מקצועי וקורות חיים, כלים לניהול סטודיו. **מנחים:** כלים לבניית פורטפוליו מקצועי, כתיבת הצהרת אמן ובניית קורות חיים: **ברק רובין** | כלים לבניית אתר: **סשה טמריין** | ניהול סטודיו: פרופ' **ציבי גבע**

חלק שני של התכנית כולל: פיתוח קשרי עבודה מקצועיים, הבנה של שדה האמנות, מבנה המערכת, עבודה מול מוסדות תרבות, קרנות, גופים פרטיים, אוצרים, אספנים, תומכים וכיו"ב; התנהלות מול קרנות אמנות הפועלות ללא מטרות רווח, היכרות מעשית עם אופן הפעולה של קרנות אמנות. איתור, קריאה מדויקת והגשה נכונה של קולות קוראים, התמקדות בפיתוח יכולת זיהוי וקריאה חכמה של קולות קוראים, הבנת ההקשר, הדרישות, הציפיות ודיוק ההגשה. גיוס כספים לקראת תערוכה או פרויקט אמנות: מודלים אפשריים לפעולה, כיצד מנסחים בקשה, איך מציגים חזון, כיצד עובדים מול תורמים פרטיים או קרנות. עבודה עם גלריות מסחריות, עבודה עם אספנים, התנהלות מול אוצרים מקצועיים, התנהלות מול מוסדות, אספנים וגופים שונים.

תערוכת יחיד / 2 נ"ז

התכנית מציעה את האפשרות להציג תערוכת יחיד בהיקף מלא, אשר תזכה את מי שעמד בדרישותיה ב 2 נ"ז תאריכי התערוכות הנם קבועים ויש להירשם לאחד מהם מראש אצל תמר ארז לאחר שהתקבל אישור על הרישום.

תאריכי הצגת תערוכות בסמסטר א

21.1.27 | 14.1.27 | 7.1.27 | 31.12.26 | 24.12.26 | 17.12.26 | 3.12.26 | 26.11.26 | 19.11.26 | 12.11.26 | 5.11.26 | 29.10.26

תאריכי הצגת תערוכות בסמסטר ב

24.6.27 | 17.6.27 | 27.5.27 | 20.5.27 | 13.5.27 | 6.5.27 | 15.4.27 | 8.4.27 | 1.4.27 | 18.3.27 | 4.3.27

דרישות התכנית: הצגת תערוכת יחיד מקצועית לדיון ולביקורת, בהתאם למפורט מטה:

- עם פתיחת שנת הלימודים, יפורסמו מועדי הצגת תערוכות היחיד האפשריים לאורך שנת הלימודים תאריכים אלו יהיו קבועים ובלתי ניתנים לשינוי
- **ההרשמה להצגת תערוכות יחיד בתאריכים אלו תיעשה בדומה להרשמה לקורסי בחירה, בבחינת כל הקודם זוכה, בסמוך לפתיחת שנת הלימודים**
- הציון לתערוכה יינתן על ידי צוות הביקורת + ציון ראש התכנית
- חל איסור להציג תערוכה זו עבודות שהוצגו בתערוכות מחוץ לתכנית
- ההכרה עבור 2 נ"ז תהיה אך ורק עבור תערוכות שנעשו במסגרת התכנית והוצגו בה.
- חל איסור על הצגת עבודות שהוצגו בתערוכת היחיד וזוכו בנקודות זיכוי, בתערוכת הבוגרים
- העבודה על התערוכה תלווה על ידי המנחה האישי, אך היא לא מחויבת בכך
- **על התערוכה לכלול: שם לתערוכה, שמות לעבודות + תוויות וטקסט קצר**
- הטקסט מומלץ, אך אינו חובה. אם כן, מומלץ גם באנגלית ובערבית
- **על התערוכה להיות מתועדת באופן מקצועי ולכלול צילומי חלל ותיעוד העבודות המוצגות בה** (כולל קישורים לעבודות וידאו או עבודות שנעשו בתוכנות שונות במדיות דיגיטליות)
- על חומרי התיעוד להיות מוגשים לידי רכזת התוכנית באופן מסודר לצורך שימושים שונים, כולל יח"צ
- הצגת התערוכות והביקורת בתערוכות יתקיימו בימי חמישי, במועדים שנקבעו מראש, על ידי צוות מרצים בהתאם לשיבוצים של לוח ההנחיות והקורסים בתכנית. ייתכנו הנחיות במקביל לצוות ביקורת

קורסי בחירה עיוניים בתכנית

דרישות התכנית: על כל סטודנט להרכיב קורסים עיוניים בהיקף של 8 נ"ז במהלך שנתיים

מראה אזורית | גלית אילת

2 נ"ז, סמסטר ב', יום שישי, 11:00-09:00

הקורס נועד לערוך היכרות עם אמנים מהמזרח התיכון וצפון אפריקה (MENA) התנאים, המגמות, הכלכלה ומוסדות האמנות המעצבים את שדה האמנות האזורי, וכיצד הם משפיעים על שדה האמנות הגלובלי. כמו כן, הקורס מציע הזדמנות לחקור פרקטיקות אמנותיות אזוריות תוך עידוד מחקר, בניית נרטיבים וניסוי. ההיסטוריה הקצרה שחולקים אמנים ישראלים עם אמנים ממדינות שכנות רצופה במלחמות ובמעט הסכמי שלום. הצפייה ביצירותיהם היא כמו התבוננות בעצמנו מהצידה השני של המראה.

רקע כללי: את MENA קשה להגדיר רק באמצעות יבשות או גבולות לאומיים, המונח "MENA" רווח באקדמיה, במחקר, בפיתוח וסיוע ובכתיבה עסקית. ההגדרה של האזור נשענת על קווי דמיון תרבותיים, שפה ואקלים. ההגדרה האזורית כוללת את מצרים, לבנון, סוריה, ירדן, עיראק, איראן, כווית, ערב הסעודית, איחוד האמירויות, תימן, עומאן, בחריין, קטאר והשטחים הפלסטיניים הכבושים. אלג'יריה, לוב, מרוקו ותוניסיה קשורות מבחינה תרבותית והיסטורית למזרח התיכון, וכך גם סודן, מאוריטניה וסומליה. טורקיה, ישראל ואיראן הן חלק גיאוגרפי מאזור זה, אף על פי שהן חריגות במעמדן האתני, הדתי, הכלכלי או הפוליטי. ניתן לומר זאת גם על לבנון בשל מורכבותה התרבותית. הגדרות כלליות יותר אף כוללות את אפגניסטן ופקיסטן, הממוקמות במרכז אסיה, כחלק מהמזרח התיכון. כאשר איראן נתפסת כמדינה המזרחית ביותר באזור.

בעשור האחרון חלה ב-MENA צמיחה מרשימה בתחום התרבות, והאמנות החזותית בפרט. צמיחה ובסיס כלכלי יציב מערערים כיום על הסטטוס קוו שנשמר על פני עשרות שנים לאירופה, ביחסי מרכז ופריפריה תרבותיים. בראשית המאה ה-21 היו ב-MENA מספר מצומצם של מוסדות אמנות שהציגו אמנות עכשווית, ומספר מצומצם עוד יותר של מוזיאונים, שאוספיהם כללו יצירות של אמנים עכשוויים. כיום, רבע מאה מאוחר יותר, "ארט בזל" נפתח בדוחה, ולמרבית ההפתעה, קטאר זכתה לפתוח השנה ביתן לאומי בג'ארדיני - דבר שלא התאפשר לאף מדינה בחמשת העשורים האחרונים. בדירה שבסעודיה נפתחה המהדורה השלישית של הביאנלה לאמנות עכשווית אסלאמית, בעוד ששרג'ה, הוותיקה בביאנלות האזוריות, חגגה את המהדורה מספר 15. אבו דאבי תפתח בקרוב את המהדורה השנייה של הביאנלה לאמנות ציבורית, ובניית הגוגנהיים כבר נמצאת בשלבי סיום. אם לפני 25 שנה התגאה מוזיאון ישראל בכך שיש לו את אוסף האמנות הגדול ביותר באזור, כיום מתחרה המוזיאון עם מוסדות שנפתחו לפני פחות מעשור.

קורסים מקוונים באנגלית מחו"ל

הקורסים העיוניים המקוונים מתקיימים בימי שני

Artists' Manifestoes and Critical Texts | Dr. David Lewis

2 credits, 1st semester, Monday, 17:00-18:30

This seminar will explore writings by artists on art, focusing on manifestos of the historical and post-war avant-gardes, as well as some salient Israeli texts and critical landmarks. The focus will be on the idea of art as practice. How do artists articulate their ideas about the world, and about art's relationship to the world, in writing? How do those ideas connect to techniques, and strategies of art-making? The idea is to give students the historical background and critical tools to formulate convincing arguments about their own practices.

Artistic Research in the Anthropocene | Vanina Saracino

2 credits, 1st semester, Monday, 12:30 - 14:00

The course approaches artistic research as a distinct form of inquiry with its own methodology, tools, and ways of creating knowledge, in which expanded and experimental forms of *fieldwork* occupy a central role. Situated within the context of the Anthropocene and post-anthropocentric thought, the seminar examines artistic practices that challenge anthropocentric and binary worldviews, while exploring more-than-human perspectives and alternative ways of imagining just and livable futures.

TBA (To Be Announced) | TBA

TBA

קורסי בחירה עיוניים בבית הספר לתרבות חזותית וחומרית

דרישות התכנית: על כל סטודנט להרכיב קורסים עיוניים בהיקף של 8 נ"ז במהלך שנתיים

הלימודים העיוניים מתקיימים בימי ראשון, או רביעי בקמפוס בצלאל בירושלים

קורסים בסמסטר א'

אין מזהים יצירת אמנות | ד"ר אהד זהבי

2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר א', יום ראשון, 12:00-13:30

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליוצרת או ליוצר, שמחוללים אותה ויוצקים בה תוכן, ולקהל, שחווה אותה ועומד על פשרה. בקורס זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצרים, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרות ויוצרים, או שהם עצמם יצירה של משהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה הפרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיהם ומכוונותיהם של האמנית או האמן, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול בעצם הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו? את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת מגוון של הוגות והוגים, ובהם ארווין פאנופסקי, סוזן סונטאג, פייר בורדייה, ג'לאל תאופיק, קלייר בישופ, ז'אק רנסייר, שרה חינסקי, אנדרה פלקי ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך ראוי להגיב ליצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה).

הוליווד שעל הנילוס – תמות מרכזיות בקולנוע המצרי | איל שגיא ביזאווי

קורס בחירה, 2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר א', יום ראשון, 14:30-16:00

מצרים היא המדינה היחידה במזרח התיכון שפיתחה תעשיית קולנוע עצמאית עוד בתקופה הקולוניאלית, כשהייתה תחת שליטה בריטית. מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ושל תרבות הנתונות בתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים – מצריים, ערביים ואסלאמיים, ושימש בין היתר ככלי להבניית תרבות וזהות מצרית מודרנית. במהלך הקורס, נסקור את תולדות הקולנוע המצרי ונתמקד במספר תמות עיקריות, תוך התייחסות להתפתחויות חברתיות ופוליטיות במצרים של המאה ה-20 וה-21. נצפה בסרטים מצריים ונקיים דיון שיתבסס על קריאה טקסטואלית וקונטקסטואלית של הסרטים ועל קריאה ממוקדת של חומר אקדמי, במטרה לפענח קודים פנים-תרבותיים שיתרמו להבנת הסרטים וההקשר ההיסטורי והחברתי שבו נוצרו.

עיר הנמל כמרחב של שינוי והגירה: עכנ, חיפה, יפו | ד"ר טל בן צבי

2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר א' יום ראשון, 16:00-14:30

הקורס יתמקד בעיר הנמל כמקרה מבחן של ערים מעורבות במאה ה-20 וה-21. מטרת הקורס היא לבחון את ביקורת המרחב בתרבות החזותית, תוך התמקדות ביצירה אמנותית, תערוכות ופרויקטים אוצרותיים מקומיים בערי נמל בישראל: עכנ, חיפה, יפו. הקורס יעמוד על האופנים שבהם תערוכות ופרויקטים אלה מייצגים כתיבת היסטוריה אמנותית חדשה בתרבות החזותית.

במהלך הקורס ייבחנו ייצוגים של עיר הנמל הים תיכונית הן כשער למזרח לבאים לנמל, והן כשער למרחב קוסמופוליטי שנפתח להשפעות מערביות. במסגרת כפילות זו יבחנו השפעות אמנותיות מרובות במרחב רב תרבותי שכלל חשיפה לתרבות מוסלמית, נוצרית ויהודית. מבעים שעסקו במסעות ונסיעות ביצירה של אמנים הלון וחזור אל הערים המעורבות אחרי 1948. כן ייבחנו ייצוגי הסביבות הלימינאליות של הנמל והסביבה הימית לאור חוויות ההגירה דרך הים שהובילו להוויות של גלות ופליטות. נרטיבים של דינמיות, חוסר יציבות וסכנה בסביבות קו החוף וייצוגים אמנותיים העוסקים בחורבן, הרס ושינוי הסביבה הימית שעוברות ערים אלה.

זכויות יוצרים | אייל פרייס

2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר א' יום ראשון, 18:00-16:30

מטרת הקורס היא להכיר את עולם הקניין הרוחני, ובמיוחד את עולם זכויות היוצרים ביצירות אמנות שימושיות, באדריכלות, בתצלומים, ביצירות התקשורת החזותית, בצורפות ובעיצובים תעשייתיים. נלמד על ההתפתחות המהירה בתחומי הדיגיטל והבינה המלאכותית. נלמד מי הבעלים בתחום הקניין הרוחני, מה השימושים המותרים (והאסורים) ונעסוק אף ב"זכויות מוסריות" לקרדיט ובמניעת שינויים ביצירה. נסקור גם מסחור זכויות קניין רוחני והגנה בינלאומית על זכויות אלה.

The Unsustainable Self | ד"ר גל הרץ

2 ש"ס, 2 נ"ז, קורס באנגלית | סמסטר א', יום ראשון, 18:00-16:30

The climate crisis has been defined by the UN as the most serious threat to the future of humanity. Current approaches aimed to address this threat stress the need to limit and make better use of natural resources as well as educate about sustainable consumption. Yet such approaches overlook a crucial question: how did we get to a situation of over-exploitation of resources and to an acute disruption of world order from the first place? The answer suggested in the seminar is that the Enlightenment project has brought about a break between man and nature that has led to a constitution of a subject craving for more than she or he needs - an unsustainable self.

We will explore the option that addressing the challenge calls to fundamentally rethink human-nature relations and that public indifference in relation to the crisis calls the very notion of the modern self in question. We will read various thinkers who dealt with the formation of the self and its (un)sustainability from the times of Enlightenment to the present.

קולנוע ופשיזם | פרופ' אשר סלה

4 ש"ס, 4 נ"ז | סמסטר א' יום רביעי, 14:00 - 17:00

הסמינר עוסק ביחסים בין אידיאולוגיה וקולנוע, על סמך בחינה ביקורתית של המקרה האיטלקי. במהלך הסמסטר נדון בסרטים עלילתיים ודוקומנטריים שהופקו בעידן הפשיסטי (1922-1945). נתמקד גם ביצירה הקולנועית באיטליה ובעולם המתארת את המשטר הפשיסטי ומתמודדת עם מורשתו לאחר מלחמת העולם השנייה, מהזרם נאו-ראליסטי ועד הקולנוע העכשווי. כיצד משטרים פשיסטים משתמשים בקולנוע ככלי של פרופגנדה? מה ההבדל בין אמנות מגויסת לבין אמנות מתגייסת? איך ההיסטוריה משתקפת בקולנוע ומה השימוש שנעשה בה? אלה חלק מהשאלות שיעמדו לדיון בלוי הקרנת סרטים וניתוחם.

קורסים בסמסטר ב'

קולנוע עכשווי מהעולם הערבי | איל שגיא ביזאווי

2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר ב', יום ראשון, 10:00 - 11:30

כשמדברים כיום על קולנוע עכשווי בעולם הערבי מתכוונים לרוב לסרטים שיצאו מאז "האביב הערבי". ואולם, את שורשיו של הקולנוע העכשווי ניתן למצוא בשנים שלפני הטלטלות הפוליטיות, ואת השפעותיו ניתן לראות גם בארצות שעברו מהפכה. לצד תוצריו של הקולנוע המצרי הפופולרי - תעשיית הקולנוע הוותיקה, הגדולה והיצרנית ביותר בעולם הערבי - התפתחו בעולם הערבי סגנונות וזרמים קולנועיים שביקשו להציב לו אלטרנטיבה. הקורס בוחן את הגדרותיו המשתנות של הקולנוע הלאומי בעידן הגלובלי, ומציע דיון בסוגיות מרכזיות שמעסיקות את הקולנוע העכשווי בעולם הערבי, כמו זהות, לאומיות, מעמד האישה, הגירה, ביקורת המשטר, היחס למיעוטים, היחסים בין המדינה לפרט והתבוננות מחודשת על העבר.

אמנות עכשווית וחברה | ד"ר שרה בנינגה

2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר ב', יום ראשון, 14:30 - 16:00

בקורס זה נעסוק בקשר בין אמנות עכשווית לסוגיות חברתיות. נסקור את התיאוריות הביקורתיות המצביעות על הקשר בין אמנות לחברה ונבחן יצירות אמנות עכשוויות העוסקות בנושאים של אקולוגיה, משבר גלובלי, פליטים, מגדר, מעמדות חברתיים ולאומיות. נלמד על גישות תיאורטיות שונות ביחס לקשר בין שני התחומים ונלמד על עבודתם של אמנים מודרניים ועכשוויים. בין הנושאים שבהם נדון: אמנות אוונגארד, ההפנינג, עליית האמנות השיתופית ואמנות מהגל השני והשלישי של הפמיניזם. בין האמנים: ווט שנעסוק בעבודתם: דאדא, ג'וזף בויס, אלן קפראו, ג'ני הולצר, ג'ודי שיקגו, ריקריט טירבאניג'ה, סנטיאגו סיירה, ונסה ביקרופט, מרתה רוסלר, מאוריצי קטלן, אנה מנדיאטה וקארה ווקר. ונקרא את מכתביהם של תיאורטיקנים כמו ז'אק רנסייר, ניקולא בוריו, שנטל מוף, רוזלינד קראוס, פיטר בירגר וקלייר בישופ.

דיסטופיות: הדמיון הפוליטי ומגבלותיו | ד"ר גל הרץ

4 ש"ס, 4 נ"ז | סמסטר ב', יום רביעי, 14:00 - 17:00

בעוד שאוטופיות מציגות חזיונות של עתידים אידיאליים, דיסטופיות - החל מ"מסעות גוליבר" של סוויפט, דרך הספר "הילדים של מחר" של ועד "משל הזורע" מאת אוקטביה באטלר - בוחנות את הכישלונות, הפרדוקסים וההשלכות הבלתי צפויות של פרויקטים פוליטיים. ברגע הדיסטופי הנכחי דומה שהבעיה אינה שאין די חזונות אופטימיים לגבי העתיד, אלא הממד ההרסני המתגלה בדרך להגשמתם. יצירה דיסטופית אינה מסתכמת בהצגת מבט עגום ביחס לעתיד, אלא מדגימה את הפוטנציאל השלילי של הדמיון הפוליטי - על משטרי הייצוג והמנגנונים התרבותיים עליו הוא מבוסס. בסמינר נקרא יצירות ספרותיות, נאזין ליצירות מוזיקליות ונצפה בסרטי קולנוע דיסטופיים. ננתח פרקטיקות אמנותיות עכשוויות ונבחן פרויקטים אוצרותיים העוסקים בדיסטופיה של זמננו.

קורסים שנתיים

מבוא למחשבת האמנות העכשווית א + ב | ד"ר שאול סתר

4 ש"ס, 4 נ"ז | שנתי א', יום רביעי, 10:00 - 11:30

*ניתן ללמוד רק אחד מהסמסטרים

קורס המבוא התיאורטי של התכנית יפגיש בין חטיבות נבחרות בתיאוריה הביקורתית לבין סוגיות מרכזיות באמנות העכשווית. בבסיסו תוצב שאלת היחסים בין התיאוריה לפרקטיקה - כשאלה של המחשבה החברתית הביקורתית, ממרקס ואילך, שעוסקת בקשר בין המשגה תיאורטית לבין פעולה פוליטית וטרנספורמציה חברתית; וכן שאלה של האמנות העכשווית שבה העשייה האמנותית מעוצבת מתוך אופני המחשבה והביקורת המתקיימים בה. במהלך הקורס נדון במורשת המודרניים והאוונגרד, בחברת הראווה ובתרבות ההמונים; בדימוי כאשליה, ראוה או אידיאולוגיה ובאנטי-דימוי כאפשרות אמנותית; בקטגוריה של העכשווי; בסינגולריות בין אוניברסליזם ופוליטיקת זהויות; בשאלת המדיום ובמצב הפוסטמודרנלי; במעמד האובייקט ובאמנות השתתפותית; ובפוסטקולוניאליזם, בגלובליזציה של עולם האמנות ובאפיסטמולוגיות מן הדרום הגלובלי.

מבוא לאמנות ואוצרות עכשווית א + ב | נירית נלסון

4 ש"ס, 4 נ"ז | שנתי, יום רביעי, 11:30 - 13:00

הקורס מבקש לבחון את מהלכי העשורים האחרונים באמנות באמצעות התבוננות בשלוש זירות השלובות זו בזו: המעשה האמנותי, הפרקטיקה האוצרותית והשאלות התיאורטיות שעומדות בבסיסם. אמנות עכשווית אינה עוקבת אחר מהלך היסטורי קווי. התיאורטיקנית סוואלנה בוים, למשל, קוראת לנו לחשוב על אמנות עכשווית שלא מבעד למסלולו של החייל במשחק השחמט אלא דווקא לזה של הסוס שמתקדם ישר ואז נע הצידה. התקדמות בזיג זג מפנה את תשומת הלב לא רק לדרך הראשית אלא גם לתעלות שבצידה. האוצרות עוקבת אחר מסלוליה של האמנות העכשווית ומכאן שהאוצרים והאוצרות נדרשו לחשוב על הפרקטיקה מחדש וגם להקנות לה תצורות שונות. האוצרות שנולדה מ"דאגה" לחפצים - מהפועל הלטיני curare - הרחיבה את "עשיית התערוכות" למקצוע החובק תיאוריה ופרקטיקה. בתקופתנו היא נעה בין חללים מוזיאליים למרחבים ציבוריים ועוברת מהתבוננות מהצד אל חווייה אקטיבית והשתתפותית. במבוא לאמנות ולאוצרות עכשווית נדון בכל אלה דרך סוגיות של זהות, מגדר, תפיסות של גוף וגוף בחלל - בפרפורמנס, באמנות השתתפותית ובאמנות פמיניסטית עכשווית. נעסוק בשחורות, בדרום הגלובלי, בשינוי במעמד האובייקט ויחסו לסביבה הטבעית, הפנימית והוויזואלית. המעקב אחר מושגים אלה בשיח האמנותי והאוצרותי יאפשר מבט פנורמי על שדה האמנות שבו אנו פועלים.

קורסים בימי שישי

אמנות בקונטקסט | נירית נלסון

2 ש"ס, 2 נ"ז | סמסטר א', יום שישי בתל אביב (פעם בשבועיים), 10:00 – 13:00

האמן הצרפתי דניאל בירון העמיד באחד מכתביו את יצירת האמנות אל מול פרוסת לחם: אם נמקם יצירת אמנות במאפייה, היא לא תשנה את הפונקציה של המקום ולעולם לא תהפוך לפרוסת לחם. לעומתה, אם נציג פרוסת לחם בחלל תצוגה היא עשויה להפוך ליצירת אמנות, לפחות למשך התערוכה. בקורס נתבונן ונדון במערכות יחסים כמו אלה שבין יצירת אמנות לסביבת התצוגה (מוזיאון, גלריה, חלל אלטרנטיבי, מרחב ציבורי, מרחב פרטי), בין יצירת אמנות אחת לרעותה (שיקולי תצוגה, שיח בין יצירות האמנות המחלקות מרחב משותף), בין היצירה לתערוכה (לקונספט הכללי) ובין היצירה לטקסט שנכתב עליה (טקסט קיר, טקסט בקטלוג - פרשנות; עיתונות - ביקורת). **הקורס יתקיים בימי שישי בתל אביב ויכלול בעיקר סיורי גלריות, מוזיאונים וחללים אלטרנטיביים. כמו כן יתקיימו מספר מפגשים בבניין כיתות הסטודיו של לימודי התואר שני באמנויות, ברחוב הרצל, בתל אביב**